

Odgovori Javnega zavoda Krajinski park Ljubljansko barje (JZ KPLB) na vprašanja kmetov na srečanju 4.2.2026 na Igu

- **Zakaj se kopljejo luknje na sredi lepe kmetijske površine, tudi večje 3 x 10 m, kdo določa lokacijo in ali se koga vpraša?**

Luknje so v bistvu mlake, ki jih kopljemo, oz. vzpostavljamo za ohranjanje dvoživk. Območja, kjer je to najbolj smiselno se določi na podlagi strokovne presoje. Znotraj teh območji JZ KPLB odkupi zemljišča in po pridobitvi vseh potrebnih dovoljen in soglasij izvede izkop mlake. Poudariti je potrebno, da so vse mlake izkopane na državnih zemljiščih, ki jih upravlja JZ KPLP.

- **Kljub temu, da s čedalje več habitati upravlja javni zavod, številčnost okarčka pada, ali ne bi bilo bolje, da obdelavo prepustimo kmetom, ki kmetujejo že generacije?**
- **Vsako leto se povečuje število hektarov, katere upravlja krajinski park, pa številčnost okarčka še vedno pada. Ne bi bilo pametno, da obdelavo prepustite kmetom, ki so več generacij upravljale z Barjem?**

Ta informacija ne drži. Odkar smo določena zemljišča odkupili, kjer je bil še okarček, se je stanje stabiliziralo. Celotno več, barjanski okarček sedaj z dokupom zemljišč, ki so v območju barjanskega okarčka, se populacija počasi izboljšuje. Del umetno vzgojene populacije okarčka, smo tudi prenesli v lški morost, tako da ta informacija, da pada ne drži. Bomo pa zelo veseli, če se boste kmeti javili za skrbniške pogodbe, da boste potem lahko vzdrževali travnik na način, da se bo barjanski okarček ohranil. Mi bi bili tega zelo veseli.

- **Ali se vsi travniki, ki jih odkupi JZ KPLB po poteku omejitev vključijo v KOPOP?**
- **Ali se vsi travniki, ki jih odkupi JZ KPLB po poteku omejitev ustrezno obdelajo v skladu z zahtevami programa KOPOP (glede na videno poleti, jeseni)?**

JZ KPLB vsako leto vlaga zbirno vlogo, kjer uveljavljamo neposredna plačila in OMD. JZ KPLB v tem trenutku nima vpisanih KOPOP ukrepov na zemljiščih, ki jih obdelujemo.

- **Ali so čiščenja vodotokov, oziroma melioracijskih jarkov usklajena z vsemi deležniki (občina, KPLB, ZRSVN, lastniki zemljišč), glede na pogosto nasprotje med odvajanjem vode in zmanjševanjem poplavlne ogroženosti ter ohranjanje krajinskih značilnosti in biotske raznovrstnosti?**
- **Kdo skrbi za odvodnjavanje vod, na zemljiščih, ki niso več v lasti fizičnih oseb. Če je v območju 1., 2. ali 3.?**

Hidrografska mrežo Ljubljanskega barja delimo na primarno, sekundarno in terciarno. Primarna hidrografska mreža zajema reke in potoke, ki na Ljubljansko barje pritekajo s kraškega in nekraškega območja (naravni vodotoki). Sekundarno hidrografska mrežo Ljubljanskega barja tvorijo večji jarki in kanali, v katere se izlivajo terciarni odvodniki. Imajo večinoma stalno vodo čez vse leto, globoki so do dveh metrov, široki največ od osem do deset metrov. Manjši jarki v medsebojni oddaljenosti do nekaj deset metrov so del terciarne mreže odvodnikov. Njihova višina in globina običajno ne presegata nekaj decimetrov, poleti pa večina presahne. Za vzdrževanje primarne in sekundarne hidrografske mreže je odgovorna država, medtem ko je skrb za manjše terciarne jarke med posameznimi zemljišči v pristojnosti njihovih lastnikov.

Vzdrževanje primarne in sekundarne hidrografske mreže se izvaja na podlagi Programa dela za vzdrževanje vodotokov, ki ga sprejme Direkcija RS za vode (v nadaljevanju DRSV). Operativno se lahko vzdrževanje vodotokov začne izvajati, ko izvajalec (za Ljubljansko barje Hidrotehnik) pridobi dovoljenje za poseg v naravo, ki ga na podlagi mnenja Zavoda RS za varstvo narave izda Upravna enota. Lastnik zemljišč mora po Zakonu o vodah dovoliti dostop do vodotoka in je upravičen do odškodnine, če izvajalec ne vzpostavi prejšnjega stanja. Če odvodnik oziroma vodotok ni v upravljanju DRSV, mora lastnik zemljišča sam poskrbeti za vzdrževanje, seveda ob pridobitvi vseh soglasij (naravovarstveno soglasje, soglasje Zavoda za ribištvo, soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine, soglasje za arheološki nadzor, Dovoljenje upravne enote za poseg v naravo, soglasje morebitnih solastnikov zemljišča, soglasje DRSV).

Za vzdrževanje terciarne hidrografske mreže, se pravi terciarnih jarkov so odgovorni lastniki zemljišč. Pri čiščenju terciarnih jarkov morajo biti lastniki zemljišč pozorni, da jih preveč ne poglobijo in razširijo, ker v tem primeru spreminjajo vodne razmere širšega območja in zato potrebujejo vse zgoraj naštetega soglasja (ista soglasja kot za čiščenje primarnih in sekundarnih odvodnikov). Za vsak poseg, ki bi lahko imel škodljivi vpliv na vodni režim, je namreč po Zakonu o vodah potrebno pridobiti vodno soglasje. Zato je JZ KPLB naročil »Strokovno mnenje o vplivu čiščenja terciarnih jarkov na stanje voda in vodni režim na izbranih primerih«, ki opredeljuje, kako naj se vzdržujejo terciarni jarki, da nimajo vpliva na vodni režim. Ta strokovna podlaga je bila tudi recenzirana. Strokovno podlago in recenzijo lahko najdete na spletni strani krajinskega parka: <https://www.ljubljanskobarje.si/vec-o-parku/strokovne-podlage/>. V kolikor so terciarni jarki izvedeni v nasprotju s temi strokovnimi podlagami je potrebno vložiti vlogo za pridobitev vodnega soglasja, kjer se v postopku presodi ali bo imel jarek vpliv na vodni režim.

- **Vsa predavanja ščitijo živali na LB! O konjereji – nič. Ljubljansko barje je naravna danost za prehrano konj!**

Vsebine kmetijstva in ohranjanja narave so medsebojno povezane. Zlasti ko govorimo o ohranjanju narave v kmetijski krajini. Dejstvo je, da je poleg proizvodnje hrane potrebno v kmetijski krajini zagotavljati tudi druge storitve, na katere lahko kmetijstvo vpliva (varstvo tal, zagotavljanje pitne vode, ohranjanje biodiverzitete v kmetijski krajini itd.) Zato so kot smo poudarili na srečanju, predpisi o ohranjanju narave in predpisi o kmetijstvu med sabo usklajeni in uravnoteženi.

Res je, konj je bil v preteklosti simbol Ljubljanskega barja, saj je edini lahko izkoristil travinje vlažnih travnikov. Z intenzifikacijo kmetijstva so bili ustvarjeni pogoji tudi za govedorejo, ki sedaj prevladuje na območju Ljubljanskega barja. Javni zavod KPLB se zaveda pomena ohranjanja tradicije konjereje in načrtuje sestanek vseh rejcev konj, ki so združeni v kar nekaj društvih z namenom, da se seznanimo s stanjem na tem področju in skupaj določimo cilje na način, da se ohrani tradicija konjereje na Ljubljanskem barju.

- **Zakaj KP lahko na čisto seka, kmet pa ne?
Na primer Male Ključe letos, lani lški morost.**

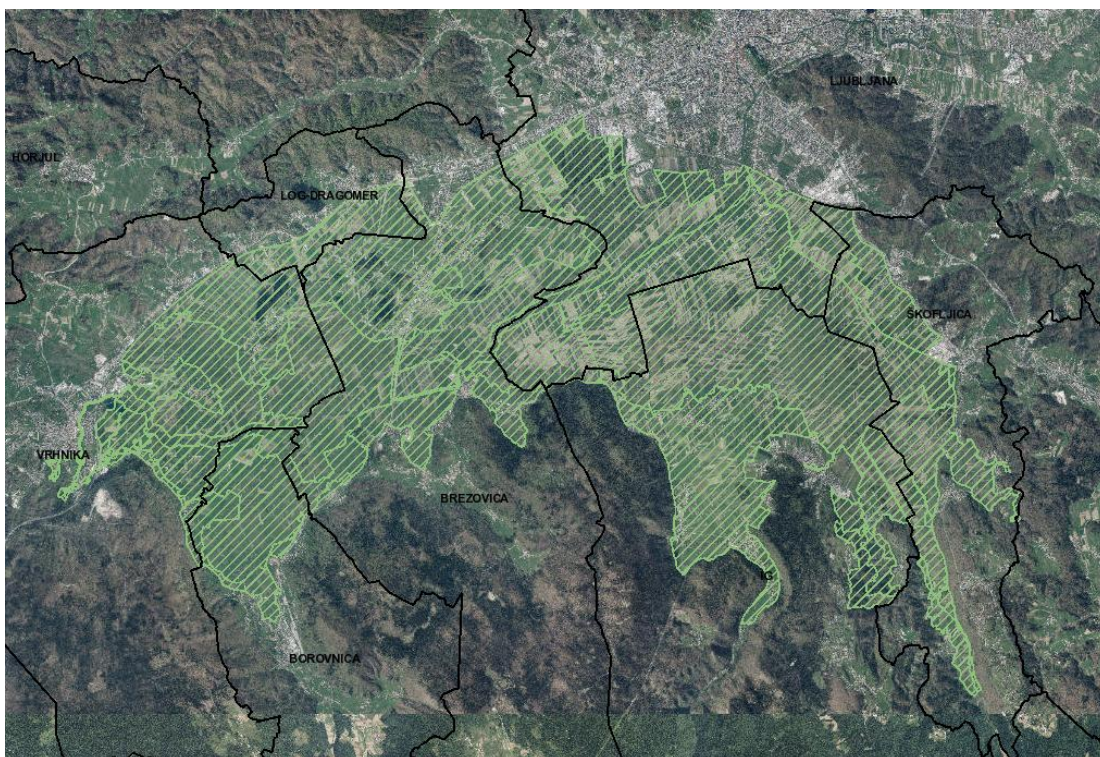
Glede na velik upad površin ekstenzivnih in vlažnih travnikov v zadnjih 20 letih na Ljubljanskem barju, je cilj zaustaviti zmanjševanje površin teh travnikov oziroma celo povečati njihov delež (nenazadnje tudi vsebina opomina EU). Zato se na zaraščajočih in drugih ustreznih površinah z ustreznimi ukrepi ponovno vzpostavlja barjanske travnike. Za te ukrepe so vedno pridobljena ustrezna soglasja in dovoljenja. To lahko izvede tudi vsak lastnik zemljišča, ki pridobi ustrezna dovoljenja in soglasja. Zelo bomo veseli, če se bodo lastniki zemljišč odločili za aktivacijo zaraščenih parcel v barjanske travnike, seveda ob pridobitvi vseh soglasij. Zemljišča na območju Malih ključ je očistil Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS (SKZG RS), na območju lškega morosta pa je lesno zarast v okviru projekta Obnovitev in ohranjanje mokrotnih habitatov na območju Ljubljanskega barja (PoLJUBA) očistilo Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS).

- **Ste naredili sistem postavljanja vprašanj »anonimno« glede na izkušnje v preteklosti na predavanjih in onesposobili vročerkve posameznike??**

Sistem pisnega odgovarjanja na vprašanja smo postavili zato, ker je bil nabor vseh predstavitev na dogodku zelo obsežen. Želeli smo, da najprej predavatelji predstavijo svoje predstavitve, potem pa smo nekaj časa namenili še za vprašanja. Zavedali smo se, da na samem dogodku, ne bo dovolj časa, da bi predavatelji odgovorili na vsa vprašanja. Hkrati pa smo želeli, da odgovorimo na vsa zastavljena vprašanja ter pridobimo vse komentarje ter pobude udeležencev. Zato smo se odločili za pisen sistem postavljanja vprašanj, komentarjev ter pobud.

- **Spremenite naziv »Ljubljansko barje« v »Ižansko barje«.**
Ljubljana ima svoje barje pozidano! Je čez mejo Ljubljane!

Ljubljansko barje (okoli 150 km²) predstavlja najjužnejši del Ljubljanske kotline na območje katerega seže kar sedem občin: Ljubljana, Vrhnika, Brezovica, Ig, Škofljica, Borovnica in Log-Dragomer. Izvor imena Ljubljansko barje pa se navezuje na največjo izmed naštetih občin. Zavarovani del Ljubljanskega barja, se pravi Krajinski park Ljubljansko barje (135 km²) je nekoliko manjši kot Ljubljansko barje, ker so večja naselja in ljubljansko smetišče izvzeta. Del Krajinskega parka Ljubljansko barje, ki seže v Mestno občino Ljubljana obsega dobrih 19% celotnega krajinskega parka in je večinoma nepozidan.

Del Krajinskega parka Ljubljansko barje, ki seže v Mestno občino Ljubljana je večinoma nepozidan

- **Kdo je odgovoren za nutrije? Kakšen status imajo?**
- **Ali lahko odstrelijo lovci tuje rodne vrste nutrija, plis dont, ... ?**

Nutrija je invazivna tujerodna vrsta, ki je na listi Uredbe (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst, to pomeni, da je potrebno preprečevati vnos oziroma jo poskušati iztrebiti, če je prisotna. Ima pa nutrija tudi status divjadi, ki je zaradi tega ker je invazivna tujerodna vrsta, brez lovne dobe ali drugih omejitev. S staležem upravljajo lovske družine, ki so po lovsko upravljavskem načrtu zavezane za odvzem iz lovišča.

- **Zakaj obstaja šakal na Barju, če je to tujerodna vrsta živali?**

Šakal ni tujerodna vrsta, saj se je naravno razširil na območje Ljubljanskega barja. Kot tujerodna se šteje samo tista vrsta, ki pride na območje zaradi človekovega vpliva oziroma jo vnese v naravo človek. Tujerodna vrsta ni nujno tudi invazivna. Šakal ima status divjadi z določeno lovno dobo. Je tudi na listi Direktive o habitatih kot varovana vrsta in ne kot zavarovana vrsta.

- **Kaj bo s krajinskim parkom in 250 ha, ko EU denarja ne bo več?**

Krajinski park Ljubljansko barje je ustanovila Vlada RS leta 2008. Javni zavod KPLB je bil ustanovljen leta 2009 z namenom izvajanjem javne službe upravljanja s Krajinskim parkom Ljubljansko barje. Ne glede na razpoložljivost EU denarja je JZ KPLB dolžan izvajati javno službo in za njeno izvajanje MNVP vsako leto zagotovi sredstva.

250 ha bo JZ KPLB upravljal ne glede na razpoložljivost EU sredstev, saj ga to zavezuje sprejeti PUN in projektni pogoji. Po končanju posameznega projekta zemljišča vključimo v zbirno vlogo za katera uveljavljamo neposredna plačila in OMD. V nadaljnjih letih se bomo vključili tudi v ostale ukrepe znotraj SKP. Z zbranimi sredstvi bomo delno pokrivali stroške upravljanja zemljišč.

Če pa je bilo mišljeno vprašanje, ko na splošno ne bo več sredstev EU, tudi znotraj SKP, potem pa bomo v istem položaju, kot vsi kmetje.